

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **B. I., s. r. o., A.**, IČO: X., právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou M. a N., s. r. o., K., IČO: X., proti povinnej **M. I., nar. X.**, bytom C., **o vymoženie 331,26 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28Er 864/2010, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 24. augusta 2011, č. k. 15CoE 51/2011-28, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a** .

Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal dňa 16. novembra 2010 súdnej exekútorke návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 331,26 eur s príslušenstvom. Uviedol, že exekučným titulom je k návrhu pripojený rozhodcovský rozsudok, vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a. s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 7, z 20. augusta 2010, sp. zn. WHB0110223, ktorým bola žalovanej M. I. uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi B. I., s. r. o., sumu 331,26 eur s príslušenstvom. Súdna exekútorka následne požiadala Okresný súd Prešov o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Prešov uznesením zo dňa 2. mája 2011, č. k. 28Er/864/2010-13 žiadosť súdnej exekútorke o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Prvostupňový súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. WHB0110223 bolo povinnej uložené zaplatiť oprávnenému sumu 331,26 eur, úrok vo výške 23% ročne zo sumy 331,26 eur od 15. mája 2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 331,26 eur od 15. mája 2009 do zaplatenia, sumu vyčíslených úrokov z omeškania vo výške 104,36 eur, náhradu poplatku za rozhodcovské

konanie vo výške 33,19 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 73,16 eur. Podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola zmluva o úvere č. 2780929307, uzavretá medzi povinnou a P. B., a. s., dňa 4. júla 2007 v zmysle ust. § 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 18. mája 2009 došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky spolu s príslušenstvom a všetkými právami z P. B., a. s., ako postupcu na oprávneného ako postupníka. V bode 11.2 článku 11 – prechodných a záverečných ustanovení Obchodných podmienok pre úver si účastníci zmluvy dohodli, že akékoľvek spory vzniknuté zo zmluvy o úvere a obchodných podmienok pre úver budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody povinný prijíma návrh B. na riešenie vzájomných sporov vzniknutých na základe alebo súvisiacich so zmluvou o úvere a obchodnými podmienkami, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik zmluvy o úvere a obchodných podmienok v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným pri spoločnosti Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a. s., podľa jeho vnútorných predpisov. Strany sporového konania sa rozhodnutiu rozhodcovského súdu podriadia s tým, že toto rozhodnutie bude pre nich konečné a záväzné. Miestom rozhodcovského konania je Bratislava.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia poukázal na ust. § 41 ods. 2 písm. d/ a § 44 ods. 2 Exekučného poriadku; § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, a ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 písm. r/, ods. 5 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka; čl. 6 ods. 1, čl. 2 písm. a/, čl. 3 ods. 1 a čl. 3 ods. 3 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len ako „Smernica Rady 93/13/EHS“). Vo vzťahu k ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku uviedol, že tento obsahuje úpravu preventívnej kontroly zákonnosti, vykonávanej súdom v rámci exekučného konania. Podstatou takejto kontroly je preskúmanie, či žiadosť, návrh a exekučný titul sú v súlade so zákonom. Pri zistení nesúlady so zákonom, udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a teda aj rozbehnutie exekučného konania nie je možné. Mal za to, že toto ustanovenie zakotvuje nielen možnosť, ale aj povinnosť exekučného súdu zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prípade nesúlady žiadosti o poverenie, návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Vo vzťahu k vnútroštátnemu právu poukázal na ust. § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorých zmluvné podmienky, upravené spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa od ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Tiež nesmú obsahovať ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa,

vo vzťahu k neprijateľným podmienkam uviedol, že ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka obsahuje príkladný, teda neuzavretý výpočet neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, ktorý je zo strany zákonodarcu doplňovaný a precizovaný. S účinnosťou od 1. januára 2008 je výslovne uvedená ako neprijateľná podmienka aj požadovanie od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Súd prvého stupňa však konštatoval, že len zo samej skutočnosti, že sa uvedená podmienka v tomto príkladnom výpočte v čase uzavretia zmluvy nenachádzala, nemožno vyvodiť, že vyžadovanie od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, nie je neprijateľnou podmienkou, obsiahnutou v spotrebiteľskej zmluve. Súd prvého stupňa mal za to, že exekúcia je v danom prípade nedôvodná v celom rozsahu, nakoľko sa v predmetnej exekučnej veci vymáha plnenie zo štandardnej formulárovej spotrebiteľskej zmluvy, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy nemení. Rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vydaný na základe rozhodcovskej doložky, tak obmedzil právo slabšej zmluvnej strany domáhať sa ochrany na všeobecnom súde Slovenskej republiky. Súd prvého stupňa pri zisťovaní, či nejde o nekalú rozhodcovskú doložku, skúmal všetky dôležité skutočnosti, ktoré vyvolávajú hrubú nerovnováhu v právach a v povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Mal za to, že zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo v obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora.

Súd prvého stupňa podrobil súdnej kontrole rozhodcovskú doložku a dospel k záveru, že táto je nezlučiteľná s normami na ochranu spotrebiteľa, ako aj s dobrými mravmi, preto bolo dôvodné aplikovať ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Zdôraznil, že dojednanie rozhodcovskej doložky a následne konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež Smernica Rady 93/13/EHS.

Krajský súd v Prešove na odvolanie oprávneného uznesením z 24. augusta 2011, č. k. 15CoE 51/2011-28 uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa a ďalšie dodal len v súvislosti s odvolacími námietkami oprávneného.

Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že niet pochyb, že predmetom exekučného konania je rozhodcovský rozsudok, vydaný v dôsledku neplnenia si povinnosti zo spotrebiteľského úveru. Ide preto o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá podlieha režimu ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a Smernice Rady 93/13/EHS.

Časť odvolania oprávnený venuje argumentácii o nedôvodnosti ochrany pasívneho spotrebiteľa a nedôvodnosti naprávania opomenutia procesného charakteru s poukazom na čl. 47 rozsudku Asturcom. Odvolací súd k tomu uviedol, že ochrana aj pasívneho spotrebiteľa vyplýva z komplexne ponímanej judikatúry, týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa.

Odvolací súd ďalej uviedol, že Smernica Rady 93/13/EHS vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, ktoré sa majú transponovať. Okruh neprijateľných podmienok v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka sa upravil postupne viacerými novelami až po uplynutí transpozičnej lehoty. Poukazujúc na čl. 8 Smernice Rady 93/13/EHS odvolací súd dodáva, že členské štáty si mohli vybrať, do akej miery prevezmú smernicou odporúčané nekalé klauzuly a zároveň sa členským štátom umožnilo prekročiť rámec smernice, čo umožnilo upraviť okruh neprijateľných podmienok aj prísnejšie, ako odporúča smernica.

Kým Smernica Rady 93/13/EHS vychádza zo vzorového okruhu nekalých klauzúl, slovenský zákonodarca upravil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách na základe indikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok (slovo „najmä“ v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka). To znamená, že súdu nič nebráni judikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve podľa tzv. generálnej klauzuly v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda nad rámec zoznamu podmienok uvedených v prílohe Smernice Rady 93/13/EHS alebo okruhu v Občianskom zákonníku. Nemožno vylúčiť, že súd so zreteľom na ostatné zmluvné podmienky (čl. 4 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS) posúdi rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú bez ohľadu na jej znenie, teda že neobstojí žiadna rozhodcovská doložka a priestor pre rozhodcovské konanie bude len pri individuálne vyjednanej rozhodcovskej zmluve zo strany spotrebiteľa. Pre porovnanie

odvolací sú uviedol aj rakúsku právnu úpravu, kde formulárová rozhodcovská doložka predstavuje neprípustnú časť zmluvy bez ohľadu na jej formuláciu.

Najpodstatnejšie, ako uvádza odvolací súd, je, že za neprijateľnú podmienku sa považuje podmienka, ktorá: je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán a nerovnováha musí byť v neprospech spotrebiteľa. Uvedenému ponímaniu, teda judikovaniu na rámec Smernice Rady 93/13/EHS a zoznamu neprijateľných podmienok (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka) zodpovedá aj uznesenie prvostupňového súdu, ktorý posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú. V rámci podmienok uvedených v zozname (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka), teda najviac problémovej doložke, zodpovedá aj podmienka pod písm. r). Uvedené ustanovenie sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa a jeho ochrany a nie z pohľadu dodávateľa.

Na margo interpretácie dôvodovej správy oprávneným odvolací súd považoval za potrebné ozrejmiť, že oprávnený nesprávne poukazoval na výklad zákonodarcu. Odvolací súd uviedol, že doložku nie je možné akceptovať, ak vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Teda ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka nie je len o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale o dôsledkoch, či doložka nenúti podrobiť sa arbitráži.

Vo vzťahu k odvolacej námietke oprávneného, týkajúcej sa prekladu Smernice Rady 93/13/EHS v časti Prílohy v čl. 3 ods. 3 bod 1 písm. q/ odvolací súd zdôraznil, že slovenská verzia je zavádzajúca. Podľa nej sa zdá, ako keby sa atribút „neupravenosti právnymi predpismi“ vzťahoval k sporom. Všetky ostatné verzie jednoznačne ukazujú, že atribút „neupravenosti právnymi predpismi“ sa týka rozhodcovského konania. To znamená, že zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorá nie je upravená právnymi predpismi a kde rozhodcovia pravdepodobne nie sú povinní aplikovať príslušné hmotné právo.

Odvolací súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach konštatoval, že nijako nespochybňuje význam materiálnej právoplatnosti súdneho rozhodnutia, a to predovšetkým v záujme právnej istoty, vyplývajúcej z právoplatného súdneho rozhodnutia. Na druhej strane však materiálna právoplatnosť rozhodnutia štátneho orgánu nie je bezvýnimčná a možno ju prelomiť v zákonom stanovených prípadoch. O takýto prípad ide aj v ust. § 45 ods. 2 zákona

č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní (ďalej len ako „ZoRK“), ktoré dáva nie možnosť, ale ukladá dokonca povinnosť zastaviť exekučné konanie, a to práve to, ktoré začalo na základe rozhodcovského rozsudku. Zastavením exekučného konania, teda exekučný súd prelomuje materiálnu právoplatnosť rozhodcovského rozsudku a zaniká zároveň prekážka rozsúdenej veci. Pre oprávneného zastavením exekučného konania podľa § 45 ZoRK odpadá prekážka *res iudicatae* na uplatnenie práva na súde.

Odvolačný súd poukázal aj na to, že Európsky súd pre ľudské práva nevidel porušenie čl. 6 Dohovoru v prípade, že zo závažných dôvodov došlo k prelomeniu účinkov veci právoplatne súdom judikovanej (§ 64 rozsudku *Zehentner v. Rakúsko*).

Odvolačný súd ďalej uvádza, že pojem „zastavenie“ je spravidla pojmom procesným, zastavením sa konanie končí, ak nie sú splnené podmienky jeho začatia alebo ďalšieho postupu. V terminológii exekučného konania (i výkonu rozhodnutia) je však tento pojem širší. Z ust. § 57 Exekučného poriadku totiž plynie, že exekúcia sa zastavuje nielen v prípadoch procesných (§ 57 ods. 1 písm. c/), ale aj z dôvodov hmotnoprávných. Ak sa v jeho procesnom význame, teda ako postup súdu pri zistení, že nie sú splnené podmienky (ďalšieho) konania. Naopak dôvodmi „zastavenia“ exekúcie sú tiež prípady, kedy je exekúcia hmotnoprávne neprípustná (zakázaná). To plynie aj z terminológie Exekučného poriadku, ktorý na niektorých miestach rozlišuje medzi zastavením „exekučného konania“ a „exekúcie“, keď v prvom prípade ide o zastavenie z dôvodov procesných, kým v druhom prípade ide spravidla o zastavenie z dôvodov hmotnoprávnej neprípustnosti (zákazu) exekúcie.

Napokon, samotné procesné podmienky exekúcie sú relatívne skromné. Na to, aby sa exekučné konanie začalo a bolo v ňom možné pokračovať postačí, aby (popri účastníkoch konania, právomoci a príslušnosti súdu) existoval spôsobilý návrh na vykonanie exekúcie, ku ktorému je pripojená listina, o ktorej oprávnený tvrdí, že je to exekučný titul. Všetky ďalšie podmienky vykonania a postupu exekúcie (existencia a vykonateľnosť exekučného titulu, splnenie vzájomného záväzku alebo podmienky, prechod alebo prevod pohľadávky a pod.) sú hmotnoprávnymi podmienkami exekúcie, teda podmienkami, ktoré musia byť splnené na to, aby súd mohol poveriť exekútora vykonaním exekúcie a aby exekúcia bola hmotnoprávne prípustná. Je zrejmé, že vzhľadom na trvanie exekúcie môže počas jej výkonu dôjsť k zmene hmotnoprávných podmienok a exekúcia, ktorá na začiatku bola dôvodná, sa

stane nedôvodnou (napr. dodatočné zrušenie exekučného titulu - § 57 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku).

Preto, ak § 45 ZoRK hovorí o tom, že za tam uvedených podmienok je exekučný súd oprávnený „zastaviť exekúciu“, je potrebné preskúmať, či tam ustanovené dôvody „zastavenia“ sú dôvodmi hmotnoprávnymi alebo procesnoprávnymi. Nedostatok hmotnoprávných (materiálnych) predpokladov síce nebráni začatiu a pokračovaniu exekučného konania, ale bráni prípustnosti exekúcie ako takej.

Takýmto ustanovením je aj ust. § 45 ZoRK, ktoré umožňuje exekučnému súdu skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku z hľadísk uvedených v tomto ustanovení, a to sčasti aj bez návrhu. Z ust. § 45 ZoRK preto možno vyvodiť, že na to, aby mohla byť vykonaná exekúcia na základe rozhodcovského rozsudku, musí byť rozhodcovský rozsudok aj v súlade s týmto ustanovením, teda nesmie byť vydaný v rozhodcovskom konaní, ktoré trpelo vadou, uvedenou v § 40 písm. a/ alebo b/ ZoRK, a nesmie zaväzovať na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom. Keď rozhodcovský rozsudok odporuje týmto zákonným ustanoveniam, tieto nedostatky predstavujú hmotnoprávnu prekážku vykonania exekúcie na jeho základe.

Z uvedeného plynie, že súlad rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu s § 45 ZoRK je hmotnoprávnym predpokladom vykonania exekúcie. Exekučný súd je tak povinný od začiatku konania prihliadať ne to, či tu sú dôvody neprípustnosti exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku, uvedené v § 45 ZoRK. Jediným obmedzením exekučného súdu v tejto fáze je, že vzhľadom na neúčast' povinného v tejto fáze konania sa nemôže zaoberať tými dôvodmi neprípustnosti exekúcie, na ktoré môže prihliadať len na návrh (§ 45 ods. 1 písm. a/ v spojení s ods. 2 ZoRK).

Odvolačný súd poukázal, že v tomto smere ani Európska komisia vo svojich pripomienkach a ani Súdny dvor vo veci C-76/10 nevzhládli žiadny problém v ust. § 45 ZoRK v snahe zabrániť exekúcii, ak by sa ňou mal porušiť záväzok štátu.

Odvolačný súd ďalej poukázal aj na čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, bod 33 pripomienok Európskej komisie vo veci C-76/10 a na čl. 38 Charty základných práv Európskej únie.

Zároveň odvolací súd dodáva, že ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami, alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu, aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (rozsudky Mostaza Claro C 168/05, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Zákon teda výslovne počíta s prelomením materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku a z ustanovenia nemožno vylúčiť ani prípady zastavenia exekúcie v celom rozsahu.

Neobstojí preto ani odvolacia námietka, že prvostupňový súd tak „pozbavil oprávneného domáhať sa plnenia“ a že oprávnený „nemá inú možnosť uplatniť si svoje právo, a to z dôvodu prekážky rozhodnutej veci“.

Odvolací súd ďalej dodáva, že oprávnený poukázal len na preňho vyhovujúcu časť rozsudku (bod 37, 47) Súdneho dvora C-240/08 (Asturcom) o tom, že „právo Spoločenstva neprikazuje národnému súdu, aby nepoužil vnútroštátne procesné normy, na ktorých základe získava rozhodnutie právoplatnosť, aj keby to umožnilo napraviť porušenie akéhokoľvek ustanovenia práva Spoločenstva predmetným rozhodnutím“ a na to, že „niet dôvodu bezbreho chrániť pasívneho spotrebiteľa“.

Odvolací súd musí pristupovať k judikatúre komplexne a ani uvedená časť rozsudku Súdneho dvora v spojení s ostatnými závermi nijako neospravedlňuje oprávneného z aplikácie rozhodcovskej doložky takmer v nečitateľných Všeobecných obchodných podmienkach. Oprávnený už neodcitol záver z uvedeného rozsudku.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorý navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne, aby uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2. písm. a/, b/, c/ O. s. p. a § 237 písm. d/, e/, f/ O. s. p.

(v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Oprávnený v dovolaní namietal, že do veci je daná prekážka „res iudicata“. Považoval za neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, nakoľko sa nepodal návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci bol podľa zákona potrebný. Podľa názoru oprávneného exekučný súd nebol oprávnený skúmať vecnú správnosť rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom. Taktiež namietal, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Za takú vadu označil skutočnosť, že mu nebolo umožnené riadne a zákonným spôsobom uplatniť jeho práva z rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní, ako aj skutočnosť, že oprávnený nemal možnosť podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu prvostupňového súdu v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia, a odvolací súd sa vôbec nezaoberal ani tými odvolacími dôvodmi oprávneného, ktoré oprávnený v podanom odvolaní mal možnosť uviesť a uviedol. Podľa názoru oprávneného exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky vzhľadom na právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej

stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie oprávneného podľa ustanovenia § 239 O. s. p. nie je prípustné.

Vzhľadom na obsah dovolania, ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd, uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Oprávnený vady v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/, g/ O. s. p. nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd.

Oprávnený prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. d/ O. s. p., keď poukázal na prekážku rei iudicatae.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Podľa § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O. s. p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého premetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav, vymedzený žalobným petitom, vyplýva z rovnakých skutočných tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j., ak vyplýva z rovnakého skutku).

Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní, alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného B. I., s. r. o., A., IČO: X., proti povinnej M. I., nar. X., bytom C., o vymoženie 331,26 eur s príslušenstvom, na základe rozhodcovského rozsudku z 20. augusta 2010, sp. zn. WHB0110223, ktorý vydal Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a. s., vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28Er 864/2010, nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené dovolateľom vytýkaná vyššie uvedená vada konanie nezaťažila.

Podľa názoru oprávneného je konanie súdov postihnuté aj vadou podľa § 237 písm. e/ O. s. p., ktorej sa mali (ako to vyplýva z obsahu dovolania) dopustiť tým, že súd nahradil vôľu spotrebiteľa, a to nezákonným zásahom do práv oprávnenej. Ak povinná nemá záujem na uplatňovaní si svojich práv, ak žiadnym spôsobom neprejavila vôľu napadnúť

rozhodcovský rozsudok, je podľa oprávneného absurdné, aby túto jej vôľu nahrádzal súd. Oprávnený však túto vadu namieta neopodstatnene.

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. zakladá prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku jednej z neodstrániteľných podmienok konania, návrhu na začatie konania; ak konanie prebieha napriek nedostatku návrhu a nejde o prípad, kedy súd môže konať aj bez návrhu, je treba konanie zastaviť.

Exekučný súd ale v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V tomto prípade z určujúceho – obsahového – hľadiska (§ 41 ods. 2 O. s. p.) nejde zo strany oprávneného o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O. s. p., ale o námietku inú, ktorú oprávnený uvádza taktiež vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Oprávnený ďalej tvrdil, že konanie súdu je postihnuté aj vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ktorej sa súd dopustil tým, že mu neumožnil podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu prvostupňového súdu v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa nezaoberal odvolacími dôvodmi oprávneného, ktoré v podanom odvolaní uviedol.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že vyššie uvedená námietka oprávneného, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov, nie je dôvodná.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku (v danom prípade aj uznesenia s poukazom na § 167 ods. 2 O. s. p.) súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie uznesenia bolo presvedčivé.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ/ka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej dodáva, že dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (§ 237 písm. f/ O. s. p.), je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul, opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O. s. p.

Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky, ako rozsudok všeobecného súdu, je exekučný súd povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako, ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu, vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu, vydaného v rozhodcovskom konaní.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul), uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie, bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej, ako aj materiálnej. V nadväznosti na uvedené je treba poukázať aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 sp. zn. 3 Cdo 164/1996, publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označil za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, bol exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy

(viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3 Cdo 122/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie, vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

V danej veci súdy konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia, podstatné pre posúdenie veci, interpretovali a aplikovali v súlade s právnymi predpismi, ich úvahy vychádzali z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmavanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady.

Oprávnený v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd, taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

Záverom dovolací súd k námietkam oprávneného ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) dodáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom,

samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie oprávneného odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Dovolací súd úspešnej povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne nevznikli (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. novembra 2012

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová